

Nr 440.

Av herr **Rubbestad m. fl.**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 212, med förslag till lag om ändring i kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370), m. m.

I propositionen nr 212 har Kungl. Maj:t framlagt förslag till omläggningar och ändringar på den statliga beskattningens område.

Under krigsåren stegrades statens utgifter av skilda anledningar mycket starkt. Delvis täcktes dessa utgifter genom upplåning, men en väsentlig skärpning av beskattningen måste också tillgripas. Gamla skatter höjdes, och nya skatter infördes. Denna skärpning av beskattningen har skett i etapper med hänsynstagande till vad som vid varje särskild tidpunkt ansågs lämpligt. Däremot kunde någon bestämd plan för skattepolitiken icke göras upp, beroende icke minst därpå, att det utrikespolitiska lägets på förhand oberäkneliga skiftningar omöjliggjorde mera säkra bedömanden av vilka statsutgifter, som blevo nödvändiga. Det var således under denna tid icke möjligt att väga olika skatteformer mot varandra med hänsyn till deras betydelse såväl för den enskilde skattebetalarens ekonomiska bärkraft som för samhällsekonomin i dess helhet.

Då fredliga förhållanden nu inträtt och de statsfinansiella besluten således numera komma att bli mindre beroende av de utrikespolitiska förhållandena än under krigsåren, har chefen för finansdepartementet ansett tiden vara inne för en bättre avvägning mellan skatteformerna. Av de under kriget införda nya skatteformerna har omsättningsskatten genom beslut av statsmakterna redan avskaffats, och likaså befinner sig krigskonjunkturskatten under avskrivning. I den nu framlagda propositionen föreslås ändrade bestämmelser för den statliga skatten på inkomst och förmögenhet samt för bolag. Därjämte föreslås införande av en ny form för arvsskatt, en s. k. kvarlåtenskapsskatt. Förslaget avser att helt skilja beskattningen på inkomst och förmögenhet genom att införa från varandra fristående beskattningsformer för dessa båda skatteobjekt. Dessutom föreslås ortsavdragen för barn avskaffade och ersatta med allmänna barnbidrag.

Propositionen bygger på det förslag, som framlagts av 1945 års skatteberedning. Vissa ändringar i skatteberedningens förslag ha dock gjorts. I fråga om inkomstbeskattningen är huvudprincipen i såväl beredningens förslag som propositionens, att lättnader skola genomföras för lägre inkomsttagare, medan beskattningen skärpes för de större inkomsttagarna. En liknande princip ligger också till grund för förmögenhetsbeskattningen. Även i detta fall blir beskattningen av mindre förmögenheter något lättad, jämfört med nu gällande bestämmelser, medan en väsentlig skärpning före-

slås för de större förmögenheterna. Därest propositionen bifalles, komma statens intäkter av skattemedel att minskas genom skattelättnaderna för de lägre inkomsttagarna. Om man, som departementschefen förutsätter, kan fastställa en uttagningsprocent av 100 på inkomstskattens grundbelopp, beräknas detta inkomstbortfall uppgå till omkring 360 miljoner kr. Då det icke synes möjligt att minska statens utgifter i lika hög grad, blir det nödvändigt att kompensera detta inkomstbortfall, som uppstår genom lättnaderna för vissa kategorier skattebetalare, genom skärpning av beskattningen för andra kategorier. Det blir enligt propositionen de större inkomsttagarna och ägarna av större förmögenheter, som jämte bolagen få lämna denna kompensation.

Redan avskaffandet av krigskonjunktur- och omsättningsskatterna innebär en lättnad i det höga skattetryck, som varit rådande under de senare åren. Härtill kommer nu den föreslagna sänkningen av inkomstskatten och i någon mån av förmögenhetsskatten. Dessa lättnader äro visserligen tillsammansantagna av relativt betydande storleksordning, men fortfarande kommer ändå skattetrycket att bli högt. Större delen av de under kriget genomförda skattehöjningarna komma alltjämt att äga bestånd. Det skulle givetvis i och för sig varit önskvärt, om skattelättnader hade kunnat genomföras i ännu större omfattning och helst att lättnader i inkomstbeskattningen hade kunnat företagas för alla inkomsttagare, men flera faktorer lägga hinder i vägen för dylika åtgärder. Genom den allmänna prisstegring som skett har en betydande ökning av statens utgifter ägt rum. Sålunda kommer den senast genomförda löneregleringen för de statsanställda att medföra en årlig utgiftsökning av cirka 200 milj. kronor, jämfört med år 1946. Genom upplåning under kriget har vidare en stark stegring av utgifterna för räntor på statsskulden ägt rum. De väsentligaste utgiftsökningarna äro dock beroende på de reformer, särskilt på socialvårdens område, som beslutats under den senaste tiden. För att taga ett par exempel kan erinras om folkpensionsreformen, som kommer att medföra en ökad kostnad per år av cirka 400 milj. kronor, samt de fria skolmåltiderna, som kosta omkring 60 milj. kronor per år. Om behövligheten av dessa reformer har det praktiskt taget rätt enighet mellan alla partier. När man således accepterat reformerna, är det givet, att man också måste acceptera deras ekonomiska konsekvenser.

Inom 1945 års skatteberedning rådde det enighet om att inkomstskatten borde sänkas för fysiska personer med lägre inkomster. I den offentliga debatten om beredningens förslag har denna synpunkt ytterligare understrukits, och inom alla partier torde man vara ense om att detta är en riktig och rättvis princip. Därest uttagningsprocenten av skatteskalen kommer att fastställas till 100 i stället för 110, som departementschefen med hänsyn till inkomststegringen tycks hålla för troligt, komma äkta

makar med inkomst upp till 25 000 kronor per år att erhålla skattelättnad, liksom ensamstående med årsinkomst upp till 10 000 kronor. Vi ha därför intet att erinra mot förslaget i propositionen på denna punkt, fränsett förslaget om fortsatt dyrortsgruppering av de skattefria ortsavdragen, vilket vi icke kunna godkänna. Till denna fråga återkomma vi senare i motionen.

I detta sammanhang vilja vi uttala vår tillfredsställelse över departementschefens förslag om avskaffande av ortsavdragen för barn samt deras ersättande med kontanta barnbidrag. Denna reform, varom förslag tidigare väckts i motioner från det parti vi representera, kommer att bli till stort gagn för barnfamiljer med begränsade inkomster, som icke haft möjlighet att utnyttja avdragen i tillräcklig utsträckning eller icke alls.

Mot vad som i propositionen föreslås angående särskiljande av den kombinerade inkomst- och förmögenhetsskatten i två från varandra fristående skatter ha vi intet att erinra. Däremot kunna vi icke godkänna det förslag till utformning av skatten på förmögenhet, som departementschefen föreslår. Ej heller kunna vi godkänna förslaget till införande av en särskild kvarlåtenskapsskatt och de ändringar i nu gällande bestämmelser angående arvs- och gåvobeskattningen, som föranledas därav.

Om det statsfinansiella läget kräver detta, är det enligt vår mening principiellt berättigat att kräva en högre tribut i skattehänseende även av de större förmögenheterna. Om skattebördan för starkt förskjutes från inkomsterna till förmögenheterna, kan det uppstå svårigheter för näringslivet. Icke minst gäller detta för jordbruket på grund av dess stora kapitalbehov och jämförelsevis låga förräntningsprocent på det investerade kapitalet. Om inkomstskatten samtidigt uttages enligt en starkt progressiv skala, skärpas dessa svårigheter ytterligare. Den starka kritik, som riktats mot beredningens förslag i flertalet remissyttranden, härleder sig just ur dessa omständigheter. Man befarar, att det starkt ökade skattestrycket kommer att medföra stagnation inom näringslivet med minskad nationalinkomst som följd. Grunden för vårt ekonomiska framåtskridande skulle sålunda utsättas för risk att försvagas i avsevärd grad. Beredningens förslag framstår således ur samhällsekonomisk synpunkt som ej väl avvägt.

Departementschefen anser visserligen att kritiken icke kunnat anföra några vägande bevis för att en sådan uppfattning är riktig, men han har dock i viss mån tagit intryck av de framförda anmärkningarna mot beredningens förslag och föreslår i propositionen en höjning av gränsen för den skattepliktiga förmögenheten till 30 000 kronor mot 20 000 kronor enligt beredningens förslag. Vidare föreslår departementschefen införande av en spärregel, så att de sammanlagda stats- och kommunalskatterna maximeras till 80 procent av inkomsten. Detta utgör givetvis en förbätt-

ring, men vi vilja dock påpeka, att höjningen av förmögenhetsgränsen endast ungefär motsvarar verkningarna av penningvärdets fall sedan det sista förkrigsåret.

Skatteberedningen har förebragt ett omfattande statistiskt material, enligt vilket skatteskärpningen, sedan det nuvarande skattesystemet antogs 1938, med hänsyn tagen till penningvärdets fall varit avsevärt större för inkomst än för förmögenhet. Likaså visar denna statistik, att skatteökningen är relativt större för de mindre och medelstora förmögenheterna än för de större. Detta är visserligen riktigt, men enligt vår mening blir en sådan jämförelse missvisande, därför att de slutsatser, som dragas av det statistiska materialet, vila på en uppfattning av förmögenhetsskattens natur och konstruktion, som icke överensstämmer med principerna för nu gällande skattelagstiftning. Enligt dessa avses, att förmögenhetsskatten principiellt icke skall gäldas av kapitalet utan av de intäkter, som erhållas av kapitalet. Under sådana förhållanden bör man icke ställa förmögenhetsskattens utveckling i relation till själva förmögenheterna å ena sidan och arbetsinkomstens procentuella utveckling å andra sidan. I stället bör man jämföra utvecklingen av skattetrycket, å ena sidan för en ren förmögenhetsinkomst, å den andra för arbetsinkomstens utveckling. Om man beräknar den i olika inkomstkikt efter skattens gäldande behållna inkomsten, visar det sig, att förmögenhetsinkomsterna genom skattestegringen beskurits kraftigare än arbetsinkomsterna. Den behållna inkomsten av förmögenhet har minskats vida kraftigare än den behållna inkomsten av arbete. Detta gäller i alla inkomstkikt, även om tendensen är starkare vid stora inkomster av förmögenhet. Det är givetvis önskvärt, att en så vitt möjligt rättvis och skälig fördelning av skattetrycket mellan inkomst och förmögenhet äger rum. För att bedöma denna fråga riktigt bör man taga hänsyn till det förhållandet, att inkomsterna under tiden efter krigsutbrottet generellt sett tillvuxit i takt med eller snabbare än prisstegringen. Prisstegringen har på det hela taget kompenserats genom ökade inkomster. Så har däremot icke varit fallet med avkastningen av förmögenheterna. Förräntningen av kapitalet har genomsnittligt sett sjunkit under krigsåren, även om betydande variationer förekomma.

Enligt vår mening bör därför bortfallet av skatteintäkter genom de föreslagna lättnaderna i inkomstbeskattningen icke i så stor omfattning kompenseras genom den skärpning av förmögenhetsskatten, som föreslås i propositionen. För jordbrukets del skulle detta komma att innebära, att även de förmögenheter drabbas, som erfordras för en önskvärd rationalisering av jordbruksdriften. Att detta medför en ökad belastning för de större jordbruken är, som Sveriges lantbruksförbund framhållit i sitt yttrande över skatteberedningens förslag, uppenbart. De medelstora jordbruken skulle i ganska betydande omfattning erhålla en mera kännbar

förmögenhetsbeskattning än enligt nu gällande regler. Skattetrycket blir vidare icke oväsentligt tyngre för jordbrukarna än för andra skattskyldiga i samma inkomstläge på grund av att den skärpta kapitalbeskattningen drabbar det i jordbruket investerade kapitalet, som med nödvändighet måste vara relativt stort. För jordbruket såsom näring är en överflyttning av beskattningen från inkomster till förmögenheter ägnad att inge betänkligheter. En dylik beskattning får för jordbruket karaktär av en beskattning av själva det nödvändiga produktionsmedlet och kan, icke minst under en ogynnsam konjunkturutveckling, få allvarliga följder.

En annan konsekvens av det sätt, varpå skattetrycket föreslås fördelat mellan inkomster och förmögenheter, är den skillnad i beskattningshänseende, som otvivelaktigt skulle komma att uppstå mellan olika sätt att sörja för barnens framtid. En familjeförsörjare, som i detta syfte ger sina barn en dyrbar utbildning, exempelvis i form av universitetsstudier, drabbas icke på grund av en dylik »investering» av några särskilda konsekvenser i skattehänseende. Om han i stället vill använda ett mot dessa utbildningskostnader svarande belopp till att underlätta för barnen att etablera sig såsom företagare, så skulle detta enligt förslaget medföra mycket avsevärda avbränningar i form av förmögenhets- och kvarlåtenskapsskatt. Vid bedömandet av denna olikhet bör man även taga i betraktande den skillnad, som består däri, att i det första fallet barnens framtid i regel tryggas effektivare än i det senare, därigenom att tjänstemän och andra löntagare icke behöva erlagga skatt för den del av inkomsten, som avses för pensionering, och ej heller för det kapitaliserade värdet av pensionsförmånerna, medan däremot avsättningar för kapitalbildning, varmed självständiga företagare i regel söka sörja för sin ålderdom, bli föremål för såväl inkomst- som förmögenhetsbeskattning.

Av vad vi sålunda här anfört dra vi den slutsatsen, att beskattningen av förmögenheter icke bör skärpas i enlighet med förslaget i propositionen. Med godkännande av departementschefens förslag om höjning av gränsen för den skattefria förmögenheten från 20 000 till 30 000 kronor vilja vi föreslå, att skatten på förmögenhet uttages enligt den skiktsskala, som förordats i reservationen till 1945 års skatteberednings betänkande. Denna skiktsskala skulle få följande utseende:

—	30 000	0 ‰
30 000—	50 000	5 ‰
50 000—	100 000	6 ‰
100 000—	150 000	7 ‰
150 000—	200 000	8 ‰
200 000—	300 000	10 ‰
300 000—	1 000 000	12 ‰
1 000 000—		14 ‰

Den del av skatteberedningens förslag, som utsatts för den starkaste kritiken, såväl i remissinstansernas yttranden som i den offentliga debatten, är förslaget om införande av en särskild kvarlåtenskapsskatt på oskiftade dödsbon. Denna nya skatteform har i främsta rummet motiverats därmed, att den skulle innebära en uppskjuten förmögenhetsbeskattning. Samhället har en skuld att kräva ut av den enskilde förmögenhetsinnehavaren, när dennes efterlämnade kvarlåtenskap skall övergå till arvingarna. Tankegången i motiveringen utvecklas på så sätt, att förmögenheterna redovisas mycket ofullständigt vid deklarationerna, och på grund härav har skatten på förmögenhet blivit för låg. Vidare säger man, att de stora förmögenheterna endast kunnat bildas därigenom att innehavaren under sin livstid lyckats erhålla större inkomster än vad som ur social synpunkt kan anses vara rättvist. Han har orättmätigt, framhålles det, njutit frukterna av arbete, som andra utfört, eller genom spekulationer eller på annat sätt samlat ihop sin stora förmögenhet.

Även om det i enstaka fall skulle kunna finnas ett visst berättigande i denna motivering, kan detta icke tagas till intäkt för ett godkännande av förslaget om kvarlåtenskapsskatt. De skäl, som kunna anföras mot denna skatteform, väga mycket tyngre. Talet om att förmögenhetsägarna ha åsamkat sig en skuld till staten är stötande för vårt rättsmedvetande. Låt så vara att vissa förmögenheter kunna skapas utan motsvarande arbetsinsatser, men en person som strävsamt och ihärdigt arbetat under hela sitt liv och lagt av sparkapital år från år har därmed gjort en god gärning inte bara mot sin familj utan också mot samhället i dess helhet. Han har därmed bidragit till det ekonomiska framåtskridandet och förkovrandet av landets näringsliv. Det skulle vara en uppenbar orättvisa, om staten vid hans död skulle lägga beslag på en väsentlig del av hans förmögenhet under motive-ring att den har en fordran på honom. Denna motivering, som spelade en så väsentlig roll för skatteberedningens förslag, återfinnes icke i departementschefens uttalande i propositionen, varför vi dragit den slutsatsen, att denne vid närmare eftertanke funnit densamma ohållbar. I stället motiverar departementschefen kvarlåtenskapsskatten ur allmänna avvägningssynpunkter. Han finner det icke motiverat att undantaga just arvsbeskattningen från den allmänna skärpning av skattetrycket i jämförelse med förkrigstiden, som han anser vara ofrånkomlig. Departementschefen förklarar sig vidare anse, att kvarlåtenskapsskatten icke innebär någon konfiskation, utan att den liksom andra skatteintäkter behövs för att täcka statens utgifter.

Statens inkomster av kvarlåtenskapsskatten komma att bli jämförelsevis ringa. Det bärande motivet för dess antagande kan således icke gärna vara att skaffa medel för bestridande av statens utgifter. Kvarlåtenskapsskattens tillskott till statskassan blir inte större än att denna summa väl rymmes inom felmarginalen för budgetberäkningarna. Av vad departementschefen

anfört i fråga om *avvägningssynpunkterna* synes framgå, att han med införandet av denna skatt åsyftar en utjämning av förmögenhetsförhållandena inom landet. Oavsett vilken ställning man intar till sådana strävanden bör man dock kräva, att en dylik omvandling av samhällets ekonomiska organisation inte bör avgöras på omvägen över skattepolitiken, utan det svenska folket bör direkt få taga ställning till denna fråga på ett sådant sätt, att problemställningen framstår fullt klar.

Frånsett de principiella invändningarna mot förslaget om kvarlåtenskapsskatt kan även ur praktiska synpunkter vägende kritik riktas mot det samma. Vi ha redan i avsnittet om förmögenhetsbeskattningen pekat på den skillnad i beskattningshänseende, som uppkommer mellan olika sätt att sörja för barnens framtid och för ålderdomsförsörjningen som en konsekvens av den föreslagna fördelningen av skattetrycket mellan inkomster och förmögenhet. De skäl vi där anfört mot en skärpning av förmögenhetsskatten öka i styrka, om man sammanställer verkningarna av denna skärpning med kvarlåtenskapsskatten.

Vidare vilja vi framhålla, att kvarlåtenskapsskattens verkningar i praktiska livet komma att bli mycket egendomliga på grund av att människornas skötsamhet och duglighet individuellt variera i hög grad. En person har sparsam läggning och strävar ständigt efter att öka sina förmögenhetstillgångar. Han får betala kanske icke oväsentliga belopp i förmögenhetsskatt, om förmögenheten ökar över en viss gräns, och vid hans bortgång kommer kvarlåtenskapsskatt att uttagas av hans dödsbo. En annan är slösaktig och tänker icke alls på att ekonomiskt gardera sig mot framtiden. Han lever upp sina inkomster utan att spara något och undgår därigenom både förmögenhets- och kvarlåtenskapsskatt. Om de sparsamma veta med sig, att ökad inkomst och ökad kapitalbildning komma staten till godo i betydande utsträckning och icke resultera i avsevärt förbättrad ekonomisk ställning för dem själva, så måste detta komma att återverka på deras arbetsinsatser. Lusten att göra sitt yttersta i arbetet och viljan att lägga undan sparmedel måste komma att undergrävas. För näringslivet måste dessa omständigheter innebära ett hinder för framåtskridandet. Kvarlåtenskapsskatten och den skärpta förmögenhetsskatten i förening med en relativt hög inkomstbeskattning måste komma att utgöra en hämsko på företagsamheten. Departementschefen deklarerar en rakt motsatt uppfattning och anser, att människorna komma att ta ut sina krafter för att öka inkomsterna, ifall beskattningen är hög, för att därigenom skaffa medel exempelvis för barnens utbildning eller i allmänhet för att behålla den standard, på vilken de leva. Hög beskattning skulle enligt hans uppfattning utgöra en drivfjäder till ökad inkomstbildning. En dylik uppfattning måste emellertid enligt vår mening vara opsykologisk. Den verifieras icke heller av den praktiska erfarenheten.

I rent tekniskt hänseende skulle det i många fall bli förenat med stora svårigheter att betala kvarlåtenskapsskatten. Detta gäller särskilt för jordbruket, som i regel har jämförelsevis stort kapital investerat i byggnader, maskiner och redskap. För andra företag med kapitalet placerat i mera likvida tillgångar skulle det kanske bli lättare. För jordbruk och därmed jämförliga rörelser skulle det kanske bli omöjligt i åtskilliga fall att betala kvarlåtenskapsskatt utan att låna upp pengar, och detta skulle ju skapa alldeles orimliga och orättvisa förhållanden. Vi vilja också i detta sammanhang understryka vad lantbruksförbundet anfört i sitt yttrande, att det inom jordbruket under lång tid varit vanligt att gårdarna gått i arv till något av jordägarens barn men att denna tradition, vars värde såväl med hänsyn till de driftsekonomiska fördelarna av kontinuitet i jordinnehavet som på grund av den betydelse bevarandet av en självägande bondeklass har för hela samhällets stadga, icke bör underskattas, kunde äventyras genom skärpningen av förmögenhetsskatten och införandet av kvarlåtenskapsskatten. Resultatet kan befaras bli, att jordbruken icke kunna bevaras i jordbrukarhänder utan, trots den restriktiva lagstiftningen i dessa avseenden, komma att övergå till personer utanför jordbruket, som disponera erforderligt kapital. Den höjning av gränsen för uttagandet av kvarlåtenskapsskatt, som departementschefen föreslår, ändrar ingenting i dessa invändningar.

Kvarlåtenskapsskatten står icke i överensstämmelse med den hävdvunna rättsuppfattningen i vårt land, är praktiskt otymplig och är icke erforderlig för att täcka statens utgifter. Slutsatsen måste därför bli den, att förslaget om dess införande bör avslås.

I propositionen föreslår departementschefen införande av bestämmelser om ett särskilt avdrag i fråga om den statliga beskattningen för förvärvsarbetande hustrur. Enligt förslaget skall gift kvinna, som sammanlever med sin man, vid taxering till statlig inkomstskatt erhålla ett särskilt avdrag, uppgående till 50 procent av hennes inkomst av rörelse eller eget arbete, dock högst 1 000 kronor. Vidare skall det nu inom den kommunala beskattningen tillämpade avdraget för samma ändamål enligt propositionen höjas från 200 till 300 kronor.

Vi anse det vara motiverat såväl att införa ett särskilt avdrag för den statliga beskattningen som att höja det inom den kommunala beskattningen utgående avdraget. Bestämmelserna därom äro emellertid utformade på ett sådant sätt, att denna avdragsrätt endast kommer sådana gifta förvärvsarbetande kvinnor till godo, som åsättas taxering för inkomst. Däremot kan avdraget icke åtnjutas av sådana gifta kvinnor, vilka utföra förvärvsarbete utan att åsättas särskild taxering, d. v. s. sådana fall av jordbruk och rörelse, där sambeskattning i teknisk mening icke sker, ehuru i realiteten motsvarande verkningar inträda. Det är främst inom jordbruket och detaljhandeln dessa missförhållanden framträda.

Det torde utan närmare motivering stå klart, att såväl jordbrukarhustrun som affärsmannens hustru, därest hon hjälper till i affären, är förvärvsarbetande. Inom jordbruket har hustrun i regel ett mycket betungande arbete från tidigt på morgonen till sent på kvällen, men ändock skulle hon icke komma i åtnjutande av den skattelindring, som kommer de gifta kvinnor till del, som kanske ha ett relativt enkelt men ändock jämförelsevis väl betalt deltidsarbete. Detta kan ju icke vara rättvist.

Departementschefen framhåller i sitt uttalande i propositionen, att om hustrun arbetar i hemmet tillföres familjen en naturainkomst, som icke taxeras eller beskattas. Om hon har förvärvsarbete, bortfaller helt eller delvis denna naturainkomst och ersättes med en penninginkomst, som beskattas. Detta är visserligen i och för sig sant, men det ger dock icke en riktig bild av ifrågavarande problem. När hustrun hjälper till i arbetet inom jordbruket eller inom en rörelse, så betyder detta också, att mannen därigenom kan inbespara anställande av lejd arbetskraft för att utföra motsvarande arbete. Därest mannen hade sett sig nödsakad att göra detta, skulle han ha varit berättigad att göra avdrag för dessa omkostnader i rörelsen. Mannens inkomst av rörelsen blir fördenskull för högt taxerad, när hustrun deltagar i arbetet inom densamma.

1945 års skatteberedning förordade i sitt förslag, att dyrortsgrupperingen av de skattefria ortsavdragen skulle bibehållas samt att spännvidden mellan högsta och lägsta ortsgrupp skulle variera mellan 16 och 20 procent. Mot detta förslag anmälde herr Rubbestad reservation och föreslog, att ortsavdragen skulle vara lika över hela landet. De skulle enligt hans förslag fastställas till 1 800 kr. för ensamstående och 2 750 kr. för äkta makar.

I den nu framlagda propositionen har departementschefen helt anslutit sig till beredningens förslag. Han anser, att de skäl, som anförts mot förslaget om dyrortsgrupperingens avskaffande, icke äro bäriga. Det finns fortfarande skillnader i levnadskostnader mellan olika orter, och för att full jämlikhet skall erhållas böra enligt hans mening såväl löner som skatteavdrag ha samma realvärde på olika orter. Argumentet, att lönerna i allmänhet äro högre på de s. k. dyrare orterna och att därigenom kompensation i tillräcklig grad erhållits, avvisas som ohållbart.

Vi kunna för vår del icke acceptera förslaget om dyrortsgrupperingens bibehållande. Enligt vår mening kunna goda skäl förebringas för den uppfattning, som uttalats av tvenne reservanter inom 1943 års dyrortsgrupperingskommitté att det knappast längre föreligger nämnvärda skillnader i levnadskostnader mellan olika orter, om man tar hänsyn till alla på frågan inverkan omständigheter. Men även om skillnaderna fortfarande skulle vara större än vad dessa reservanter räknat med, har ju detta i allmänhet blivit kompenserat genom de högre löner, som i regel utgå på de s. k. dyrare orterna. Även för icke-löntagare ligga inkomsterna i allmänhet högre på

dessa orter än på de s. k. lägre dyrorterna. Det föreligger således enligt vår mening inga skäl för att lämna en dubbel kompensation för eventuella högre levnadskostnader genom att medge högre skatteavdrag. Då levnadskostnadsskillnaderna äro mycket svårberäknliga och diskutabla, skulle det innebära en onödig omgång att lämna kompensation på två skilda sätt. Spännvidden i levnadskostnaderna mellan olika orter har vid gjorda undersökningar visat sig successivt krympa ihop, och det finns skäl antaga, att denna sammankrympning kommer att fortfara.

Ett avskaffande av dyrortsgrupperingen i skattesystemet kan genomföras utan att den totala skatteintäkten nämnvärt förändras. Rent tekniskt kan dyrortsgrupperingen borttagas genom att ortsavdragen göras lika i alla ortsgrupper såsom herr Rubbestad föreslagit i sin reservation till skatteberedningens förslag, men även andra metoder kunna komma i fråga. Vilken väg man än väljer, måste ett avskaffande av dyrortsgrupperingen i skattesystemet komma att medföra en betydande förenkling och lättnad i taxeringsarbetet med åtföljande kostnadsbesparing. Särskilt betydelsefullt blir förslaget i detta hänseende för källskattesystemet, både då det gäller de erforderliga tabellernas antal och för slutredovisningen av skatteuppbörden för sådana skattskyldiga, som under ett år flyttat från den ena ortgruppen till den andra, kanske flera gånger under året.

Med anledning av vad som sålunda anförts få vi hemställa,

att riksdagen med anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 212 måtte besluta

A. att den statliga beskattningen på förmögenhet skall utgå enligt ovan i motionen angivna grunder;

B. att avslå förslaget om införande av kvarlåtenskapsskatt;

C. att de i propositionen föreslagna reglerna för avdrag vid sambeskattnng skola gälla även i alla de fall, där hustrun deltagar i familjens inkomstförvärv utan att själv deklarerat någon inkomst;

D. att dyrortsgrupperingen inom det statliga skattesystemet skall avskaffas; samt

E. att uppdraga åt vederbörande utskott att utarbeta de förslag till ändringar i författningstexterna, som bli erforderliga vid ett bifall till vad som ovan under A—D yrkats.

Stockholm den 10 maj 1947.

Axel Rubbestad.

A. Pehrsson-Bramstorp. Anders Pettersson,
 Dahl.

K. A. Ryberg.

I. Pettersson
 i Rosta.

Per Svensson
 i Stenkyrka.

Emil Gustafson.